

FORRADALOM ÉS OLIMPIA Melbourne 1956

50 évvel ezelőtt Melbourne csendes, elszigetelt, tradicionális angolszász nyugalmába megérkeztek a világ sportolói. Az olimpia amelelt, hogy közelebb hozta a nagyvilágot, az ausztrálok is közelebb vitte egy távoli kis ország népéhez, melynek forradalma átgyűrűzött a sport küzdőterére. A közönség lenyűgözve figyelte, hogyan vívja meg csatáját a magyar és az orosz csapat a sportarénában. Sokan vannak még, akik ott voltak és emlékezetükben elevenen él 1956 novembere. Kinek-kinek megvan a maga története, legtöbbször valamilyen formában az események részének érezték magukat. De sokan el is távoztak már, köztük olyan emberek, akik igen érdekes fejlemények ritka tanúi voltak. Szerencsére egyik-másik történetet, visszaemlékezést még sikerült időben megörökíteni. Ebben a riportban hárman emlékeznek a fél évszázaddal ezelőtti eseményekre. **Dr. Varasdy Géza** a magyar olimpiai csapat tagja volt és úgy döntött, hogy itt marad. A pár éve elhunyt **Hetyei Sándor** különösen közelről, mondhatni belülről élte meg a történeteket: a melbournei magyar egyesület vezetőjeként közvetítő szerepet töltött be az ausztrál hatóságok és a magyar sportolók között. A már szintén elhunyt **Bob Santamaria** politológus pedig az ausztrálok szemszögéből elemzi az eseményeket. Tőle azt is megtudhatjuk, hogy hogyan járult hozzá az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc az ausztrál kommunista párt felbomlásához.

Hetyei Sándor így emlékezett vissza arra a napra, amikor a forradalom híre a rádión keresztül eljutott Ausztráliába.

- Még nagyon élesen emlékszem rá, ahogy egyszer jöttem haza és mondta a feleségem, hogy valami nagyon nagy botrány van Magyarországon, lövik egymást az emberek. Attól kezdve leragadtunk a rádió mellé és hallgattuk. Amikor jöttek a hírek a rengeteg halálos áldozatról, az rettenetes volt. A kislányom, aki akkor volt 9 éves, akkor lett igazán magyar, amikor látta a szüleit sírni a rádió előtt. Csak csudálkozott, hogy miért van ez a nagy családi felfordulás.

Melbourne akkor olimpiára készült, várta a sportolók érkezését. A magyar közösség is várta a magyar sportolókat?

- Mondjuk úgy, hogy a magyar közösség és a különböző nemzeti közösségek jobban várták a sportolóikat, mint az ausztrálok. Az ausztrálok el voltak foglalva a kupadöntővel, a Melbourne Cup-al, ezeket jobban várták mint az olimpiászt. Nagyon sok sportág őket addig nem érdekelt. Mi természetesen nagyon vártuk.

Hogyan fogadták őket?

-Ez nagyon érdekes volt, mert titokban tartották. Akkor már nyilvános volt az orosz beavatkozás - illetve akkor az oroszok kiverése Budapestről – ezért nem akarták hogy tüntetés legyen vagy zavargások legyenek. Titokban tartották az egészet. Én mint a szövetség főtitkára appointmentet kértem az olimpiász főrendezőjétől a későbbi Sir Wilfred Kent Hughes-tól. Fogadott és előadtam neki, hogy nagyon szeretnék a honfitársainkat ünnepélyesen fogadni. Azt mondja: nem szeretnék zavargásokat. Azt mondtam neki, hogy uram, amennyiben nem szervezett lesz a tüntetés, abban az esetben zavargások lesznek, amennyiben ránk bízzák nem lesz probléma. Rám nézett, azt mondja: my boy, you have my word. Azt mondja, értesíteni foglak. Megköszöntem, eljöttem. Aztán jött egy vaklárma. Szájáról szájra ment a hír, hogy most érkeznek a magyar sportolók. Szaladtunk ki az Essendon-i repülőtérre, taxival, mert akkor még kocsim sem volt. Meg is érkeztek a sportolók, de nem a magyarok, hanem pontosan az oroszok. Kint volt kb. 300-350 magyar a repülőtéren. És sorfalat álltunk az oroszoknak, kétoldalt ahogy jöttek ki. Mégpedig háttal nekik, tüntetőleg hátat fordítva. Voltak valami kiabálások a „Kalapos Ninának”, a híres orosz diszkoszvetőnőnek, akit valahol nyugaton elkapnak, hogy kalapot lopott. Aztán amikor a stadionban szerepelt, női kalapokat dobáltak be neki.

Mi történt amikor valóban megérkeztek a magyarok?

-Óriási körtelefonálás után egy tekintélyes tömeg gyűlt össze a repülőtéren vitragcsokrokkal, a magyar himnusszal fogadtuk őket, mindneki sírt. Pár nappal korábban az elődöm, dr Csonka István aki a főtitkára volt a szövetségnek adott valakinek egy interjút amiben azt mondta, hogy szívesen látjuk az üldözött magyarokat, hogy itt maradjanak velünk. És amikor a fogadás volt, megjelent az itteni meglehetősen vörös színezetű lapban, az Argus-ban, hogy „How do you dare, dr. Csonka?” Hogy merünk az ausztrál belügyekbe beavatkozni? Hogy merjük megközelíteni az érkezőket? Azt is állította az Argus, hogy a repülőtéren zavargások, tömegjelenek voltak. Ez engem borzasztóan bosszantott, mert szavamat adtam Kent Hughesnak hogy ilyesmi nem lesz. Rögtön szaladtam be hozzá, a titkárnő azonnal engedett be. Nem kellett, hogy elkezdjem, már mondta: I know my boy, I know my boy. Amikor hallotta, az első dolga volt megkérdezni, felhívta a repülőtérei képviselőjét és azt mondta, hogy ennél meghatóbb szebb ünnepséget még életében nem látott. Azt mondta, I congratulate you my boy. Így kezdődött.

Végigkísérte az olimpiát ez a kettősség, hogy egyrészt Magyarországot képviselte a csapat, másrészt viszont nem azt a Magyarországot, amit hivatalosan képviselnie kellett...

-A szerencsétlenek megérkeztek, melegítőjük sem volt. Itt csináltattak hirtelen meggypiros melegítőt. Mert edzőtáborban voltak valahol, nem jutottak hozzá, ruhát sem hoztak magukkal. Olyan szegényesen álltak ki, hogy sajnálta mindenki őket. Szaladgáltunk a különböző atlétákkal nadrágot venni nekik. Akkor még nagyon szegény volt az emigráció. Csak pár évvel korábban érkeztünk ide és kezdetleges fizetéssel, a legrosszabb állásokban dolgoztunk. De azért minden esetre megtettünk mindent. Attól kezdve ne is mondjam, nem érdekelt semmi más csak a magyar sportolók. Hát a vízpoló meccsnél, amikor vörös volt a víz, amikor Zádornak majdnem kiverték a szemét orosz könyökkel, az a tombolás, ami ott volt, azt hittem, hogy a magyarok szétszedik az uszodát. Én az egészet alulról néztem, mert az uszodának van egy üvegfala a víz alatt. Hát borzalmas volt, ami ott ment.

De legalább a medencében győztek a magyarok...

-A medencében győztek a magyarok! Mindenképpen, erkölcsileg is győztek!

Már a lelegején probléma volt, hogy milyen zászló alatt vonulnak fel?

-Természetesen a régi piros-fehér-zöld zászló mellett történt a döntés. Nem akartak tüntetni a lyukas zászlóval. Az olimpiai faluba mi adtunk egy címeres zászlót. Később az hazakerült Magyarországra. Nagy volt a feszültség a magyar és az orosz sportolók között?

- A magyar csapatban nem lehetett több mint 10-12 megrögzött, beépített kommunista, azokat mindenki elkerülte. Emlékszem egy este 12 után zörgetnek az ajtón. Pizsamában nyitottam ajtót. Kent Hughes titkárnője volt két úr társaságában. Közölték velem, hogy az angol Commonwealth Police-től vannak. Arra kértek, hogy állandóan töltssem az időm az olimpiai faluban és lépjek érintkezésbe minden magyar résztvevővel, hogy aki valamilyen okból nem kíván hazamenni, azt az ausztrál kormány szívesen látja és teljes védelmet nyújt neki. Akkor éjszaka bevittek minjárt az olimpiai faluba, kaptam egy igazolványt amivel mindenhova beléphettem. Egyszer például a Kent Hughes titkárnője bevitt a bekerített női táborba, éjszaka, ahova élő ember be nem léphetett. Például a Keleti Ágnes ágya szélén ültem és beszélgettem vele. Az különben egy meglehetősen csúnya jelenet volt. Miközben beszélgettünk, cseng a telefon, Ágnes kereste a testvére, aki itt élt Sydneyben. Ágnes mondja neki, hogy itt van Heteyi Sándor és azt mondja, hogy az ausztrál kormány védelmet nyújt ha itt akarok maradni. Azt mondja az illető, hogy beszélni akarok vele. Hát engem még életemben nem toltak úgy le, még a honvédségnél sem. Hogy merek beleszólni, hagyjam a nővérét békén! Semmi közünk hozzá, ő nagyon jól tudja, hogy mit csinál! Akkor aztán lettem a kagylót, nem volt mit csináljak.

Nem akarta a rokon, hogy itt maradjon....

-Nem akarta semmiképpen. Hát ilyen is volt. Ágneset mi nagyon szerettük. Végeredményben 4 olimpiai érmet szerzett a magyaroknak, két aranyat és két ezüstöt. És nagyon megtapsoltuk. De a többieket is. Végignéztük Papp Lacinak a meccsét, üsd ki, üsd ki harsogott magyar kiáltásokkal a terem. Szóval voltak az olimpának gyönyörű jelenetei.

Az olimpiai csapat egy része nem repülővel érkezett, hanem hajóval. Ennek külön érdekessége, hogy ők elhagyták Ogyesszát október 7.-én és végig az óceánon voltak, amíg otthon történtek az események.

- Ők nyilvánvalóan semmi híradást nem kaptak otthonról. A Gruzián vigyáztak, hogy ne tudjanak semmit. Itt derült ki, hogy barátként indultak, ellenségként érkeztek meg. Itt a kikötőben nagyon vigyáztak a Gruziára, állandóan őrizte a rendőrség, hogy nehogy valakit elhurcoljanak. Én is intettem őket, amikor az olimpiai faluban voltam, hogy vigyázzanak a Gruziára, nehogy valami elhurcolás legyen. De nem volt semmi. Aztán voltak, akik önként hazamentek vele. 40-en, vagy 45-en maradtak itt. De nem maradt mind Ausztráliában. Az olimpiász utolsó napjaiban Amerikából megjött gróf Teleki és egy csomót elvitt magával. Azok jobban jártak, mert jobb állásokban helyezték el őket. A barátaim Iglói Náci és Tábori Laci is oda mentek. Akik akkor maradtak, azok közül mi láttuk el házzal a csapat néhány tagját, többek között Bolváry Toncsit a vízipoló csapatból, Ács Jenőt, Szigetit az evezőst és Ütőt a kajakost. Az olimpiai csapatból ittmaradt még Záborszki, Suszter, akik később a Hungária úszó és vízipoló csapat tagjai voltak. És itt maradt, most is itt él Dr. Varasdy Géza, aki a 4-szer 100-as staféta tagja volt

Dr. Varasdy Gézával a régi olimpiai stadion, a mai MCG előtt beszélgetünk.

Milyen érzés volt 50 évvel ezelőtt bevonulni ebbe a stadionba?

-Vegyes érzés volt... egyrészt tele voltunk aggodalommal az otthoniak iránt. Másrészt reméltük, hogy a világ figyelmét sikerül ráirányítanunk a Magyarország helyzetére. A stadionban éreztük, hogy a közönség tapsa és reagálása nem csak nekünk szólt hanem egész Magyarországnak és ez a szívből jövő fogadtatás nagyon kellemesen érintett bennünket.

Milyen volt a viszony az orosz és a magyar sportolók között?

-Az oroszok nagyobb kontroll alatt voltak, mint mi. Sokkal jobban meggátolták a mozgásukat, mi viszonylag, hozzájuk képest szabadabban mozgottunk. Ők természetesen nem mutathattak szimpátiát felénk....

Gondolja, hogy titokban szimpatizáltak?

-Meg vagyok győződve róla. Különböztünk igyekeztünk távortartani magunkat tőlük.

Különböző hírek jöttek otthonról. Ez az állandó bizonytalanság. Nem volt se posta, se rádió. Mi akkor nemigen tudtuk, hogy otthon mik a fejlemények. Gondoltuk, hogy az oroszok már pakolják fel az egész országot, viszik Szibériába. Ez nekik csak vagon kérdése.

Mikor döntötte el, hogy itt marad?

-Nem volt könnyű döntés, mert aggódtam az otthon maradt családjáért. Hogy miattam nekik lesz majd bajuk. De volt egy barátom, aki kiszökött Bécsbe és onnan küldött egy táviratot: maradjtint, a család OK. Akkor kisiklottam a táborból és bementem a bevándorlási hivatalba. Megkérdeztem, hogy ittmaradhatnék-e. Azt válaszolták, hogy szívesen látnak miután a versenynek vége. Nekem be kell fejeznem azt, amiért jöttem, hogy résztvegyek az olimpián. De nem tudtunk bejutni a döntőbe és azután már nekem nem volt semmi szerepem. Egy Balla János nevű fiatalember segített nekem, ő tolmácsolt. Megkértem, hogy jöjjön értem a táborba. Azt is kértem, hogy hozzon egy rendőrkocsit maga mögött. Ugyanis az összes keleteurópai atléták egy ilyen gettóban voltak. És persze tele voltunk kommunista megfigyelőkkel, akik jöttek velünk mindenféle ürüggyel, mint masszőrök, meg ilyenek. Ezeknek semmi más szerepük nem volt, mint hogy bolsevik komiszárok voltak. Ezekről nagyon kellett félni, én attól tartottam, hogy ha engem elkapnak és benyomnak egy autónak a csomagtartójába, akkor kivisznek ide a kikötőbe, mert egy orosz hajó itt horgonyzott. Beraknak, aztán félúton kidobnak a tengerbe. Nos akkor bementem Hegyi Gyulához, ő volt a sportminiszter, és mondtam, hogy elköszönni jöttem, mert elhatároztam, hogy nem megyek vissza. Elegendem volt a népi demokráciából, hallgatni a hazugságot, a gyilkosságot. Figyelmeztetett, hogy ne higgyem azt hogy könnyű lesz. Én meg azt válaszoltam, hogy pontosan tudom. Én nem várok senkitől semmit. Dolgozni fogok és tisztességesen megélni.

A többiek elmentek és csak egy páran maradtunk itt, azt hiszen összesen heten. Én elvesztettem a kapcsolatot velük, mert én nem jártam sehova. Én dolgoztam, tanultam, dolgoztam és ismét tanultam. Még a hetvégekre is kerestem plusz munkát.

Mikor én kint maradtam, vagy fél évig nagyon félttem, nagyon bizonytalan voltam, mert nem tudtam, hogy esetleg valaki követ az orosz vagy a magyar követségtől. És csak annyiba került volna, hogy mellémállnak egy autóval, elkapnak, benyomnak a koffertartóba és eltűnők. Úgyhogy én mindig figyeltem, nagyon éber voltam az utcán, hogy nehogy ez megtörténjen. Mert ezek mindenre képesek, ez sötét csirkefogó banda!

Nem vártam, hogy könnyen menjenek a dolgok és nem is mentek könnyen. Nagyon nehezen tanultam meg a nyelvet. Mindennap megtanultam 30 angol szót, anélkül nem feküdtem le. Leírtam mindegyiket 50-60-szor. Aztán másnap reggel nem emlékeztem semmire. De nem adtam fel, csak csináltam tovább. Aztán 6 hónap után nagyon letörtem, mert nem emlékeztem semmire. Egy hétig csak kóvályogtam az utcán. Elmentem moziba, de abból sem értettem egy büdös szót sem. Aztán gondoltam magamban, hogy elképzeltetetlen, hogy az az örült energia, amit én ebbe befektettem, az mind hiába lett volna. S akkor elkezdtem megint magolni és 9 hónap múlva egyszerre mindent kezdtem érteni. Hát ez pesze nagy lendületet adott.

Két évembe került mire be tudtam jutni az egyetemre.

Persze nekem senki nem adott semmit, nem is vártam el, nem is fogadtam volna el. Én két hét után eljöttem attól a magyar családtól, aki segített, Balla Jánoséktól. Ő most professzor Balla, akkor persze még diák volt. Kerestem lakást és attól kezdve eltartottam magamat. Nekem soha, még amikor nem láttam a fényt az alagút végén, akkor sem volt honvágyam. De nem mondom, hogy nem gondolok vissza és a társaim nem jutnak eszembe. Sajnos a 4-szer százas csapatból már Goldoványi meghalt 48 éves korában, Csányi Gyuri 56 éves korában, még egyedül a Zarándi van életben és Jakabffy.

A sportot teljesen abbahagyta?

-Igen, rögtön felakasztottam a cipőt a szögre. Annyit csináltam csak, hogy néha kimentem egy-egy parkba kocogni.

Végülis hány éve, hogy orvosként dolgozik?

-Már negyven éve. Kilenc év alatt sikerült elvégeznem az orvost. Remélem, hogy majd munka közben fordulok fel. Én nem vagyok az a típus, aki nyugdíjba megy. Remélem, hogy ha feljön a számom, akkor majd összeesek munka közben.

Reméljük a fiatalos és kiváló egészségnek örvendő Varasdy doktornak még jó sokáig nem jön fel a száma.

*De most kanyarodjunk még vissza az 1956-os fejleményekhez. **Hetyey Sándorral** folytatom a beszélgetést.*

Mindezalatt az ausztrál közvélemény mennyit tudott és hogyan reagált az eseményekre?

-Nagyon vegyes érzelmeink voltak ezzel kapcsolatban. Az ausztrál közönséget akkoriban a külföldi események egyáltalán nem érdekelték.

Az újságok viszont nap mint nap tele voltak a magyarországi hírekkel.

-Igen. Szenzáció volt, ugye abból élnek. De az átlagember, az más volt. Az ausztrálok szemében a magyarok akkor még az ex-enemy bélyeget viselték. Ne feledjük, a háborúban ausztrál repülők bombázták Budapestet. Van egy nagyon keserű emlékem. A forradalom mártírjainak emlékére volt egy felvonulás, Antal Ferenc rendezte. Az ő Fitzroy-i templomától indult a többbezes tömeg. Emlékszem, zuhogott az eső. Koszorút akartunk elhelyezni az ausztrál hősök emlékművénél, mert nekünk még nem volt sajátunk. És azt mondták, ha oda merjük tenni a koszorunkat, akkor beletapossák a sárba. Hát ez nagyon fáj.

Másrészt viszont vastaps fogadta a magyar csapat bevonulását a stadionba...

-Igen de vegyük tekintetbe, hogy az atlétika akkor itt még a helybeliek körében nem volt népszerű, az olimpiai stadionban főleg új ausztrálok voltak. Ők pedig természetesen a magyarok mellett voltak, kivéve persze az oroszokat. A kis nép mellett, amely kizavarta a nagy népet.

Dávid- Góliát ellen....

-Igen. A népszerűség a mi oldalunkon volt.

Ausztrál politikusok, közéleti személyiségek körében is barátokra tett szert ezáltal a magyarság?

-Természetesen. Megismertük személyesen Menziest, aki részt vett egy ünnepélyünkön, és szónok volt. Többször részt vett a rendezvényeinken Holt, aki akkor bevándorlási miniszter volt, később miniszterelnök lett. Gordon is részt vett ünnepélyünkön. Kent Hughes volt az első nagy ünnepélyünkön a fővédnök. De a legnagyobb barátunk végig Bob Santamaria volt. Bár ő nem volt politikus hivatalosan, de hallgattak rá a politikusok. Emlékszem egy ünnepélyünkön több állami és federális miniszter volt jelen és alaposan elhúzódott. De mind ottmaradtak, mert meg akarták hallgatni a Santamaria beszédét.

Bob Santamaria az ausztrál politika szürke eminenciása, politológus, publicista, Ausztrália egyes számú antikommunista harcosa. Mert – bár nem túl büszke rá az utókor - Ausztráliában az 1930-as évektől kezdve hivatalosan bejegyzett kommunista párt működött. 1950-ben, amerikai mintára Robert Mezies miniszterelnök kormánya betiltotta, ám később az Ausztrál Felsőbb Bíróság semmisnek nyilvánította a máig egyik legvitatottabb, antidemokratikusnak ítélt törvényt. Maradt a nehezebb és hosszabb út, az ideológiai harc. Ennek az antikommunista küzdelemnek volt a vezéregyénisége Bob Santamaria. A kommunizmus elől idemenekült magyarok természetesen szövetségesre találtak benne, évtizedeken át pártfogójuk, támogatójuk volt. Sajnos ez a most következő beszélgetés lapja a News Weekly kiadóhivatalában, az utolsó találkozás volt vele: pár nappal később elhunyt. Élete utolsó interjújában, Bob Santamaria a magyar 1956 ausztrál vonatkozásait elemezte.

- Minket rendkívüli módon érdekelt az, aki sikeresen szembeszállt a Szovjetunióval. Igaz, nem hittem, hogy a magyaroknak ez sikerülni fog. Azt hiszem az oroszok egy pillanatra megtorpantak, nem tudták hogy kezeljék a helyzetet. De amikor úgy tűnt, hogy a lázadás sikerrel jár, felmerült a gondolat, hogy ami Magyarországon sikerül, az máshol is sikerülhet.

Ausztrália megelen reagált és az első között ajánlotta fel, hogy befogadja a magyarokat.

-Igen és ezt őszintén tette, ez nem csak a hivatalos álláspont volt. De azt is el kell mondani, hogy az ausztrál többség szempontjából a magyar forradalom akár a holdon is történhetett volna. Melbourne alapjában véve az olimpiával és a televíziózás beindulásával volt elfoglalva. De volt két csoport, mely odafigyelt. Az egyik a politika és a nemzetközi események iránt általában érdeklődő csoport volt, mely számára nagyon fontos volt, ami történt. De ez egy kis csoport volt. Egy másik, nagyobb csoport, melynek én is része voltam, az ausztráliai antikommunista küzdelmet folytató csoport volt. Ennek életbevágóan fontos volt, ami történt. Nem szabad megfeledkezni az ekkor kialakult közeli válságról sem, mely végülis végzetesnek bizonyult a magyar forradalomra.

Tehát általában elmondhatjuk, hogy az ausztrál társadalom nagyrésze, melyet nem érdekelt a külpolitika apátiával viszonyult a magyar forradalomhoz. Számukra az olimpia figyelemfelkeltő tényező volt. Ugyanakkor volt ez a két csoport, mely felfigyelt rá: az egyik, melyet Európában értelmiségieknek neveznének, bár ez talán itt sértő kifejezés. A másik pedig a labor mozgalomban harcoló antikommunista csoport volt, amely számára ez rendkívül fontos volt. Mindenesetre az olimpia, a magyar sportolók megérkezése felkeltette az érdeklődést. Szerintem a legfontosabb egyedi tényező volt, mely az ausztrál lakosság figyelmét felkeltette Magyarországra. Két kérdés merült fel: hogy fognak a magyar és orosz sportolók kijönni egymással, és mit fognak csinálni a magyarok mikor véget ér az olimpia? Nos, ez már ausztrál szemszögből is érdekes volt. Minden bizonnyal ez volt a legfontosabb egyedi tényező, mely az ausztrálok érdeklődését felkeltette. Abban az időben az itt élő magyarok egy része bekerült az ausztrál politikába, főleg a liberális mozgalomba. Előbb a DLP-be, majd a Liberális pártba. Rendkívül nehéz az antikommunista tudatot fenntartani. A magyarok jelenléte a megfelelő pillanatban nagyon fontos volt, mert ráirányították a figyelmet arra, hogy mit jelentett valójában a kommunizmus. Volt még egy másik fontossága is. Az első esemény volt, mely megbontotta az ausztrál kommunista párt egységét. Bár nem annyian, mint reméltem, de sokan kiléptek a kommunista pártból. Ez megalapozta a 12 évvel később, Csehszlovákia megszállásakor folytatódott felbomlást. Ekkor még többen kiléptek a pártból. De a közbeeső időszakban megtörtént a szovjet-kínai szakítás is, mely megosztotta a kommunistákat Ausztráliában is. **Tehát én a magyar forradalmat annak a katalizátornak tekintem, mely elindította az ausztrál kommunista párt széthullását.**

Mely végülis mikor következett be?

-A hatvanas évek vége fele még sikeresek voltak az ausztrál közvélemény befolyásolásában Vietnám ügyében, de a szovjet-kínai szakítás már megosztotta őket. Mondhatjuk, hogy a hetvenes évek elejére a kommunisták megszűntek egységes erőként létezni Ausztráliában.

Úgy látja, hogy a magyar forradalom a kommunizmus végének kezdetét jelentette?

- Igen, szerintem így igaz.

Józsa Erika

Józsa Erika és Demian József „Melbourne 56 - Olimpia és forradalom” című dokumentumfilmje október 26.-án, vasárnap 14. 40-kor (Ausztrál keleti időzóna szerint 24.40) tekinthető meg a Duna televízióban.